

Vriendenkring

*Maandblad van de Nederlandse Quakers.
Het Religieus Genootschap der Vrienden
95^e Jaargang, nr. 8 september 2024*

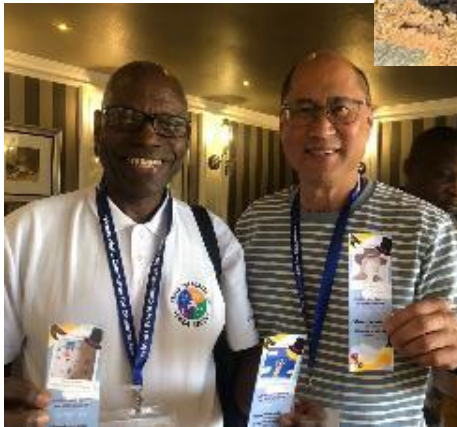

Wereld Quaker Conferentie aug. 2024, Johannesburg

Beelden van de Wereld Quaker Conferentie

15 augustus, 2024 Johannesburg Zuid-Afrika

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs: Nederl.: **€30,00 per jaar**
Dit moet binnenkort verhoogd worden, in verband met sterk verhoogde portokosten. Wil je vast meer overmaken? Doe dit dan op onderstaande bankrekening.

Door Vriendenkring te gebruiken op professionele bedrijfs-papier met deze drie certificaten

Internationaal: Europa en Wereldwijd: €75,00 per jaar.

Email abonnement. (PDF) €5,00 per jaar

Nieuwe abonnee? Welkom! Kijk even op onze website om je op te geven: www.quakers.nu/vriendenkring. Je kunt op de website direct alle benodigde informatie invullen.

Het gebeurt helaas weleens dat abonnees vergeten te betalen.

Maak daarom van de betaling van het abonnement een periodieke overmaking.

Bankrekening: **NL65 TRIO 0212 3772 64**

t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'.

Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U.

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM, Zwolle,.

Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Redactielid: Els Ramaker

Correctie: Hylkia, Els en Frieda Oudakker.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt. Bezoek daarom geregeld de Quaker website: www.dequakers.nl

De Nederlandse Quakers hebben, naast de website quakers.nu (waarop de Vriendenkring te vinden is), ook een Facebookpagina “Quakers Nederlandse Jaarvergadering” voor berichten en een besloten Facebook-groep “Nederlandse Jaarvergadering” voor onderling gesprek, ook met Vriendenkring- abonnees. Lid word je met de betreffende knop op facebook.com/groups/820840817925912

Inhoud

Beelden van de Wereld Quaker Conferentie	2
Zijn wij allemaal profeten?	5
In de stilte	6
Ik weet iets goeds van jou	8
"Toen ging hij bloeien"	9
'Leven volgens de geest van Ubuntu'	10
Gewoven Tapijt	14
Staan met de aarde	19
Wonderen	22
De jaarvergadering van de Britse Quakers	24
Britse Jaarvergadering Zendbrief	26
Zwanger zijn van God?	28
Was George Fox een racist?	32
"De hele wereld zou samen aan tafel moeten zitten"	36
Israël belemmert hulp aan Gaza	37
Veiligheid opnieuw doordenken?	39
Kinderen weg uit Gaza	40
Europa en Midden Oosten sectie van FWCC	44
FWCC Klimaatnoodfonds.....	45
De vredesconferentie van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap	46
Vrienden in het hele land	49
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	50
De Wereld Conferentie in Zuid-Afrika	51
Gaza	52

Elisabeth Fry op bezoek in een gevangenis, Artikel komt in het oktober-nummer van de Vriendenkring

Zijn wij allemaal profeten?

Bij het lezen over de profeet Mohammed, gezien vanuit het perspectief van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap, valt het mij op hoeveel hij vanuit de diepe religieuze ervaring van het contact met God leeft. Hij ging meerder malen naar een grot om te bidden en kreeg daar boodschappen door.

Van Jezus wordt verteld dat hij 40 dagen de woestijn in ging om contact met God te hebben. Zowel Jezus als Mohammed hadden wel veel respect voor vrouwen en benadrukten de gelijkheid voor God van man en vrouw. Maar zij accepteerden wel de rollen die man en vrouw vervulden in hun cultuur. De belangrijke politieke besluiten werden door mannen genomen. Vanuit onze tijd kunnen we dit toch als een vrij ondergeschikte positie opvatten. Veel later hoorde George Fox ook een innerlijke stem. De intense persoonlijke ervaring van dit 'innerlijke licht' (vaak ook 'inwaarts licht' genoemd) in de stilte werd de kern van de Quaker gemeenschap. Hij geloofde dat ook vrouwen een ziel hebben en gaf hen een gelijkwaardige rol in de besluitvorming.

Alle drie accepteerden ze de slavernij, al vonden zij wel dat ook slaven heel goed behandeld moesten worden. Zij namen wel telkens een stap in de goede richting genomen wordt door deze mensen. Bijvoorbeeld de gevestigde religieuze leiders bekritisieren als er van machtsmisbruik en onrecht sprake was.

Het artikel 'Was George Fox een racist?' is interessant om te lezen en versterkt de overtuiging dat iedereen een kind van zijn tijd is. Wij zijn lang niet altijd even radicaal tegen bestaande tradities.

Wat dat betreft is er nog heel veel werk te doen om het moreel van ons menszijn op een hoger plan te brengen. De afschaffing van de slavernij is volgens mij een duidelijke stap vooruit voor de mensheid. De versterking van de positie van de vrouw een andere.

De verslagen van de Wereld Quaker Conferentie in Zuid-Afrika laten zien dat er veel werk wordt verricht om te verbinden en de geest van Ubuntu in praktijk te brengen. Nelson Mandela legde al uit dat Ubuntu betekent: 'Ik ben omdat wij zijn'. Het kan een universeel verbond zijn dat de gehele mensheid zal verbinden'. Ubuntu houdt oorlogen weg. Dat is een radicale stap vooruit voor de mensheid.

In dit nummer ook weer informatie over Gaza, omdat de Amerikaanse Quaker Hulporganisatie AFSC daar zo veel mogelijk hulp verleent. Hopelijk kunnen we ons verbonden voelen met de mensen in Gaza. Veel inspiratie toegewenst bij het verdiepen van ons geloof in 'dat van God in ieder mens'

Sytse Tjallingii (redacteur Vriendenkring)

In de stilte

*Leo Kaniok, auteur van 'Stilte momentjes',
Juni 2024*

Vogelgebied achter de dijk foto red.

*Achter de dijk ligt een uitgestrekt stuk land,
een vogelgebied met een smal pad van zand
dat kronkelt door het sompige veld.
Het stijgende water maakt het pad bekneld.
Was het eerst mooi en goed begaanbaar
Wordt moeras en bijna onbegaanbaar.*

*In ons leven is het niet anders.
Bij 'hoog water' komen de waterlanders
Wat eerst als vaste grond voelde onder onze voeten,
Moeten we nu als moeras begroeten.
Het schuift In het begin een beetje,
Dan geeft het 'hoge water' ons een hartekreetje.
Dat wat vast leek wordt iets vloeibaars.
Want grenzen verschuiven, is dat iets raars?
Dingen vermengen, vervagen,
En worden troebel in een paar dagen*

*Dat wat echt en waar leek
wordt onwaar terwijl ik ernaar keek.
Was het helemaal onwaar?*

*Het wordt in één moment helemaal waar.
Niets is zo veranderlijk als wereldse waarheid.
En dat is dan wel een heel vaststaand feit.*

*De wereld zoals wij die kennen,
is een door ons zelf gecreëerde wereld.
Maar, we zijn vergeten dat achter die gecreëerde wereld nog
een wereld ligt.
Een wereld veel dichterbij,
een wereld veel echter,
een wereld veel steviger,
dan je misschien vermoedt.*

*Een wereld voorbij je denken,
voorbij alle beelden,
voorbij al onze verhalen.
Ga aan dat alles voorbij,
het zijn slechts sluiers.*

*Verstil.
Stilte brengt je achter de sluiers.
Stilte brengt je in een wereld die veel steviger,
veel echter,
veel reëler is dan onze gecreëerde wereld.*

*Luister naar die stilte,
volg die stilte,
het brengt je in je innerlijke wereld,
de wereld van je hart.*

*Bouw daar je fundament.
Als het water dan komt,
als de golven dan omslaan,
blijft Jij staan,
gegrond in je Zelf,
gegrond in Stilte,
gegrond in Liefde,
in deze wereld,
maar niet van deze wereld.*

Ik weet iets goeds van jou

Door Georgia Nighways

*Zou niet de wereld beter zijn,
als iedereen die ik ontmoet, zeggen zou:
ik weet iets goeds van jou,
en dan spontaan iets goeds zou doen...*

*Zou 't niet fantastisch heerlijk zijn,
als elke handdruk zeggen zou
– van harte en oprecht gemeend-:
ik weet iets goeds van jou..*

*Zou het leven niet mooier zijn,
als men 't goede steeds prijzen zou.*

*Want werkelijk: bij al het kwaad
is er zoveel goeds in mij en jou...*

*Zou 't niet een fijne houding zijn,
als iedereen zo denken
zou:*

*jij weet een beetje goed
van mij,
en ik, ik weet iets goeds
van jou...!*

"Toen ging hij bloeien"

Vertaald verslag van de Nederlandse Jaarvergadering, door Anna Hielscher, afgevaardigde van de Duitse jaarvergadering.

Niet mijn eerste keer in Nederland, maar wel mijn eerste keer als afgevaardigde. Het avontuur begon op het treinstation in Ede-Wageningen: hoe herken je eigenlijk de Quakers als je op het station op de pendeldienst staat te wachten?

In de prachtige omgeving van het Natuurvriendenhuis Bosbeek begon de vergadering met een gezamenlijke meezingen. Ondanks mijn gebrek aan woordenschat zong ik alles mee, in de overtuiging dat de teksten zeker erg Quakers waren - wat bevestigd werd toen ik ze achteraf vertaalde.

Mijn favoriete regel:

"Ik vroeg de boom:

Vertel mij van God!

Toen ging hij bloeien."

(Lied: 'Wees stil mijn ziel' van Rabindranath Tagore, in 'Zangen van Zoeken en Zien Lied 185)).

Het weekend raasde in me en door me heen, in de meest positieve zin. Het thema van de vergadering was "vrede zaaien" - een rode draad in het leven van zovelen van ons, historisch gefundeerd en elke dag een nieuwe taak. En ik was getuige van een ingrijpende beslissing over de eigendommen van onze Nederlandse Vrienden. Ik heb daar zelf ook een kleine bijdrage aan kunnen leveren, vanuit mijn ervaring met ons huis in Bad Pymont. Dankbaar, voldaan en met een woordenchaos in mijn hoofd (zie puzzel), vertrok ik zondag op weg naar huis. Het was een verrijkende ervaring om de Duitse jaarvergadering te mogen vertegenwoordigen en gewoon een Vriend te zijn. Dit was waarschijnlijk niet mijn laatste keer als afgevaardigde en ook niet mijn laatste keer in Nederland. Doei doei, tot ziens!

'Leven volgens de geest van Ubuntu'

Zendbrief van de Wereld Quaker Conferentie 15 augustus 2024 Johannesburg Zuid-Afrika, ondertekend door de schrijver Simon C. Lamb.

Van vijf tot twaalf augustus kwamen ongeveer 500 Quakers uit 53 landen bijeen voor zaken, gebed en gemeenschap tijdens de World Plenary Meeting in Johannesburg en online.

Deelnemers genoten van 75 sessies (en ruim honderd, inclusief de ses-

sies in lokale hubs die online deelnamen). In een van de laatste sessies werd het onderscheid tussen de drie thematische stromingen – ubuntu, zorg voor de schepping, en het helen en herstellen van relaties in het licht van historisch en aanhoudend onrecht – zorgvuldig met elkaar verweven, wat leidde tot de onderstaande brief en een 'tapijt'. documenten met een gebed. Vrienden over de hele wereld worden aangemoedigd om de onderstaande brief te lezen tijdens hun Vriendenbijeenkomst of kerk op Wereld Quaker Dag, 6 oktober :

Aan alle vrienden overal,

We sturen liefdevolle groeten van de Friends World Committee for Consultation World Plenary, die van 5 tot 12 augustus 2024 online werd gehouden en in het Vanderbijlpark nabij Johannesburg, Zuid-Afrika, aan de oevers van de rivier die ook wel bekend staat als de IHai'arib, Lekwa, iLikwa en de Vaal. We bevinden ons werkelijk 'aan de oever van de rivier' terwijl we onze lasten neerleggen en ze naar God opheffen.

De 500 Vrienden hebben zich verzameld aan de oever van de rivier en online, afkomstig uit 53 landen en vertegenwoordigen 95 Jaarvergaderingen, gebedsgroepen en Quaker-organisaties. De helft van hen nam online deel aan de bijeenkomst, individueel en georganiseerd in 50 hubs over de hele wereld, een primeur voor een World Plenary Meeting. Met vreugde denken we terug aan hoe geweldig het is geweest om de bijdragen van online Vrienden in de kamer te hebben. Voor degenen onder ons online was het een genot om erbij te zijn en de saamhorigheid te ervaren. Helaas konden sommige Vrienden niet meedoen. Wij betreuren hun afwezigheid en houden hen in het Licht.

Ons thema is 'De geest van Ubuntu leven: met hoop reageren op Gods

oproep om de schepping en elkaar te koesteren'. Ubuntu is een Zulu-woord dat spreekt over de kracht en het onophoudelijke werk van de Heilige Geest tussen ons, waardoor we verder kunnen gaan dan ons individuele zelf en kunnen begrijpen dat 'ik ben omdat wij zijn'.

Tijdens deze vreugdevolle bijeenkomst hebben we ons begrip en onze waardering vergroot voor wie wij – als Quakers – werkelijk zijn. Wat een cadeau. Ondanks onze vele verschillen hebben we gevierd dat we niet alleen onze Quaker-oprichters delen – gelukkige 400ste verjaardag, George Fox! – maar ook diepe vriendschap, een openheid voor nieuwe Bijbelse interpretaties, onze structuren en processen, onze diepe toewijding aan vrede en gerechtigheid, onze liefde voor de aarde en onze liefde voor God.

Omdat we graag willen dat alle verzamelde Vrienden zo volledig mogelijk kunnen deelnemen, hebben we geografische afstand en taalverschillen overbrugd met technologie, geduldige tolken en Gods genade. Wij zijn dankbaar. In de inclusieve geest van Ubuntu zijn we allemaal – en vooral Engelssprekenden – uitgedaagd om langzaam en duidelijk genoeg te spreken zodat onze tolken hun werk kunnen doen. We zijn allemaal uitgedaagd om een door de Geest geleid evenwicht te vinden tussen spreken en luisteren, tussen actie en contemplatie, tussen doen en simpelweg zijn.

Voorafgaand aan deze bijeenkomst kwamen 46 Jongere Vrienden onder ons samen voor vier dagen vol gedeelde ervaringen, gesprekken, reflectie, gelach, aanbedding en zang. Young Adult Friends leefden in gemeenschap en verkenden, hielden vast en dansten met overeenkomsten en verschillen. In een opwindende ontwikkeling werd een wereldcomité van acht Young Adult Friends uit alle FWCC-secties gevormd. Dit weerspiegelt een vreugdevolle inzet om het hernieuwde gemeenschapsgevoel te blijven koesteren. Bewust van de omvang van de verantwoordelijkheid, doen Young Adult Friends een beroep op ons allemaal voor steun en vertrouwen.

We werden hartelijk en vreugdevol verwelkomd door onze gastheren van de Zuid-Afri-

kaanse Jaarvergadering en de

Afrika-sectie van FWCC.

Een plaatselijke vriend deelde met ons de Zuid-Afrikaanse

De schrijvers aan het werk, van links naar rechts: Tim Gee, Esther Mombo en Simon Lamb

begroeting 'sawubona', wat betekent 'Ik zie jou en niet alleen jou, maar allen die jou hebben gemaakt tot wie je bent'. Ze vertelde ook hoe haar komst naar de Quakers haar hielp te geloven in een leven dat verder gaat dan racistische segregatie. Excursies, zowel virtueel als lokaal, verrijkten ons programma. Excursies naar de bakermat van de mensheid en het Apartheidsmuseum vormden de basis voor de bijeenkomst in de context van de pijnlijke en turbulente reis van ons gastland zelf. We zijn geïnspireerd door de Geest-gevulde veerkracht van onze gastheren, die standvastig uit de strijd van het verleden en het heden tevoorschijn zijn gekomen om te bevestigen dat we door Gods genade nog steeds hier zijn. Wij zijn één.

Samen hebben we aanbeden, gebeden, gezongen, opgewarmd door de zon, gekoeld door de avondvorst, en natuurlijk hebben we gepraat – en gepraat – en nog wat gepraat. We hebben geprobeerd door de Geest geleide wegen voorwaarts te onderscheiden om onze toewijding aan onze drie onderling verbonden thema's te eren: zorg voor de schepping, het helen van relaties in het licht van historisch en voortdurend onrecht, en het koesteren van Ubuntu. Onze opkomende zorgen zijn vastgelegd en met elkaar verweven in een tapijtdocument.

We worden gegrepen door de dringende noodzaak om transformatief werk in de wereld te doen. Ook wij worden door dat stille zachte stemmetje opgeroepen om stil te staan, om diep naar elkaar en naar de schepping te luisteren. Jeremia 29: 11-14 zegt: 'Want ik ken de gedachten die ik over u denk, zegt de Heer, gedachten van vrede en niet van kwaad, om u een toekomst en

Burundi voorbereidings bijeenkomst van de Afrikaanse Quakers

hoop te geven. God is bij ons. Wij zijn hier. Wij zijn één.'

We zijn uitgedaagd en velen van ons zijn geroepen om zich aan te sluiten bij collectieve, mondiale Quaker-actie om onze zorgen waar te maken – om, zoals George Fox zei – 'moedig voor de waarheid' te zijn. Anderen onder ons richten zich op de lokale gemeenschap.

We leren ons medeleven voor wie we zijn te vergroten, net zoals we onszelf in al onze gebrokenheid en onze schoonheid bevinden.

De verschillen in onze perspectieven, sommige groot, andere klein, zijn duidelijker geworden, soms pijnlijk. Met Gods zegen hebben we sommige spanningen kunnen oplossen door middel van medelevende gesprekken, terwijl sommige gewoon in ons midden bleven. Wij zijn niet ontmoedigd.

Ons verleden en heden herinneren ons aan ons vermogen om trouwe, moedige veranderingsmakers te zijn. Met radicale hoop vertrouwen we op ons collectieve vermogen om 'te herkennen, berouw te hebben, te verlossen en te herstellen' en om op mooie en transformerende manieren samen te werken. 2 Korintiërs 5:17 zegt: 'Daarom, als iemand in Christus is, is de nieuwe schepping gekomen: het oude is voorbij, het nieuwe is hier! Wij weten dat door Jezus' uitnodiging tot nieuw leven 'alle dingen nieuw worden gemaakt'. God heeft geen andere handen dan de onze, geen voeten dan de onze, geen lippen dan de onze, dus blijven we ons een betere wereld voorstellen. Ik ben omdat jij bent. Ik ben omdat wij zijn. Ik zie je. Wij horen bij elkaar. Wij zijn er nog steeds. Wij zijn één.

De radicale nadruk van George Fox om het Koninkrijk van God naar alle aspecten van ons leven te brengen, nodigde uit tot wat hij 'de nieuwe schepping' noemde. Zijn wij klaar voor wat komen gaat? Zijn wij bereid te doen wat van ons wordt verlangd om de nieuwe schepping tot stand te brengen? Hoe verandert onze levende Ubuntu de wereld?

Terwijl we terugkeren naar onze huizen, met hernieuwde liefde voor onze internationale Quaker-familie, moge God de ruimtes tussen ons zegenen terwijl we op zoek zijn naar een betere wereld voor de hele schepping. Laat de nieuwe schepping komen. In Gods liefde, met radicale hoop, namens allen die deel uitmaakten van onze Wereld Plenaire Vergadering

Gewoven Tapijt

De drie 'draden' van de Wereld Quaker Conferentie werden aaneen geweven tot een 'tapijt' door een 'weaving group' die tijdens de eerste zakenvergadering benoemd werd. Vanwege zijn betrokkenheid bij de opstelling van de Kabarak Call werd Kees Nieuwerth benoemd tot lid van deze commissie.

Deze Wereldbijeenkomst wordt gehouden in de context van de uitdagingen in onze wereld, van klimaat- en ecologische ineenstorting en historische en voortgaande onrechtvaardigheden. Tijdens onze bijeenkomsten in Zuid-Afrika en online worden we verenigd

door de geest van Ubuntu. Ubuntu verwijst naar het diep gewortelde geloof, de moraal en de gewoonte dat ieder mens het waard is om erkend, gerespecteerd en gehoord te worden, en dat wij als mensen allemaal van elkaar afhankelijk zijn.

Tijdens onze tijd samen hebben we een rijk tapijt geweven van de ontmoetingen en dialogen binnen onze wereldwijde bijeenkomst van Vrienden.

We erkennen dat onze drie thema's:

1 Ubuntu en gemeenschap,

2 Zorg voor de schepping

3. het helen van historische en voortgaande onrechtvaardigheden met elkaar verweven en onafscheidelijk zijn.

We erkennen onze gebrokenheid en de behoefte aan Gods helende kracht.

“We wijden ons eraan om het levende water door ons heen te laten stromen - waar we leven, regionaal en in de bredere wereldwijde gemeenschap. Wij wijden ons aan het bouwen van de 'vrede die alle begrip te boven gaat', aan het herstel van de wereld, door ons leven open te stellen voor het Licht om ons te begeleiden bij elke kleine stap”.

Deze zelfverplichting in Kabarak in 2012, herhaald in Pisac in 2016, blijft

centraal staan, de basis voor ons voortdurende onderscheidingsvermogen en onze toewijding.

Wij worden geroepen om dezelfde diepe kracht aan te boren als de vroege Vrienden, om ons verdriet te benoemen in het aangezicht van klimaat- en ecologische ineenstorting. Om die duisternis onder ogen te zien: maar om die onder ogen te zien door het Licht, met een diepere vorm van liefde.

De geest van Ubuntu, de kracht van gemeenschap, kan ons er ook toe aanzetten om diep in de pijn en het trauma van de wereld te graven, om de klimaatcrisis en de voortgaande effecten van historisch onrecht onder ogen te zien.

Zonder gerechtigheid – klimaatgerechtigheid, raciale gerechtigheid, sociale gerechtigheid, economische gerechtigheid - kan er geen echte vrede zijn.

Wij bezitten deze wereld niet, en haar rijkdommen zijn niet van ons om naar geloven over te beschikken. Laten we openstaan voor Gods ingevingen die door ons heen gaan, door ons geloof en onze praktijk te benutten, het profetische en het praktische.

We voelen medeleven met, en zijn solidair met, de allerarmsten in de samenleving, die terwijl ze worstelen om in hun levensonderhoud te voorzien, schade kunnen toebrengen aan deze schepping die we zo waarderen. We erkennen dat ecologische vernietiging onevenredig wordt veroorzaakt door de rijken, die de grootste last van klimaatactie moeten dragen. We hebben radicale transformatie nodig, naar een economie van eenvoud en een economie van het genoeg.

We moeten de bedrijven en overheden uitdagen die er niet in slagen om hun internationale klimaat- en biodiversiteitsverplichtingen na te komen.

We waarderen het werk van QUNO, Quaker-agentschappen en andere partners om onze 'concerns' vooruit te helpen. We ondersteunen en steunen die Vrienden die geweldloze directe actie ondernemen. We roepen Vrienden over de hele wereld op om prioriteit te geven aan klimaat- en ecologische gerechtigheid; om hun acties voor de zorg voor de schepping in kaart te brengen, om radicale actie te stimuleren en aan te moedigen, en om een gevoel van saamhorigheid te voeden.

Door ons gevoel voor het goddelijke en ons begrip van Ubuntu te vergroten, kunnen we zeggen: Ik ben, omdat jij bent, en omdat de schepping is.

We rouwen met God om de exponentiële impact van historisch en voortgaand onrecht.

Dit sluit de impact van kolonisatie, gedwongen ontheemding, slavernij,

economische uitbuiting en racisme in. We worden geroepen om patronen van onderdrukking en verdeeldheid te doorbreken, om overtredingen te erkennen, om valse ideeën over blanke suprematie uit te dagen, om ‘doctrines van ontdekking’ te herroepen, om ons leven te verbeteren en om te werken aan helende en herstellende gerechtigheid. We worden in onze Quaker-gemeenschappen geroepen om patronen en voorbeelden te zijn, om gaven en vaardigheden te delen, om dapper te zijn, om radicaal inclusief te worden en om diversiteit te vieren. Zijn we allemaal klaar om deze roepingen op ons te nemen?

Genezing begint met het delen van onze verhalen, het vertellen van de waarheid en het diep luisteren. Er zijn waarheden die ongemakkelijk zijn om te horen over Quaker-betrokkenheid en medeplichtigheid aan onrecht in het verleden en het heden. We moeten vertrouwen opbouwen of herstellen. We bidden dat we door te proberen het juiste te doen, geen verdere schade aanrichten. We halen inspiratie uit de Bijbel en onze Quakerwaarden van gelijkheid, waarheid, vrede en rechtvaardigheid. We halen hoop uit de voorbeelden die we hebben gehoord, die ons laten zien en ons ertoe aanzetten om te erkennen, berouw te tonen, te verlossen en te herstellen.

“En wat vraagt de Heer van u, anders dan dat u recht doet, goedheid liefhebt en nederig wandelt met uw God?” Micha 6:8

Het is een lange reis om relaties te helen en te herstellen in het licht van historische en voortgaande onrechtvaardigheden. Herder Jezus, wees onze gids. We roepen de Jaarvergaderingen en FWCC op om dit werk op zich te nemen.

We roepen hen op om te beginnen met het onderzoeken van onze eigen Quaker-gemeenschappen, om een dialoog aan te gaan in de FWCC-secties, om de stemmen van degenen die pijn hebben doorstaan centraal te stellen, om actie te ondernemen met en naast bondgenoten, om onszelf te onderwijzen en te trainen, en om verslagen te delen van wat Vrienden doen, zodat we van elkaar kunnen leren.

‘Het oude is voorbij, het nieuwe is gekomen. Dat alles is het werk van God. Hij heeft ons door Christus met zichzelf verzoend en ons bij dat

verzoeningswerk ingezet”

2 Korintiërs 5: 17-18 (Groot Nieuws Bijbel).

Ubuntu gaat over eenheid in onze diversiteit. Onze diversiteit is wat ons rijk en levendig maakt: we zijn allen gelijk en geliefd in Christus Jezus.

Degenen die het slachtoffer zijn van onrecht, moeten worden vertrouwd om veranderingen in de wereld te creëren. Laten we van de koloniale schaduw weg bewegen.

Ubuntu zijn wordt verstoord door gender gerelateerd geweld en patriërchaat. Seksuele discriminatie en verdeeldheid over seksuele geaardheid weerhouden ons nog steeds.

We moeten de onderliggende oorzaken van onrecht in de wereld identificeren en benoemen. Alleen dan kunnen we werken aan herstel, door te bidden en diep te luisteren.

En als we de problemen eenmaal hebben benoemd, moeten we luisteren naar dat van God in anderen, en pas dan onze waarheid met nederigheid spreken, op manieren die anderen kunnen verstaan.

Als Vrienden worden we opgeroepen tot actie in de wereld, als individuen en als gemeenschappen... 'Wat kun jij zeggen? Wat kun jij doen?'

Laten we een geloofsgemeenschap zijn, anders dan de koninkrijken van deze wereld - door het werk van de Heilige Geest.

We worden herinnerd aan onze gebrokenheid en we worden uitgedaagd door de geest van Christus om actie te ondernemen in de wereld.

Een gebed van de Wereld Quaker Conferentie

God van liefde en genade, we zijn een prachtig en gebroken volk, levend in een prachtige en gebroken wereld.

Wij bekennen dat we tekort geschoten zijn in de zorg voor elkaar en voor de schepping.

Als geloofsgemeenschap vragen wij u ons te vergeven voor het verwaarlozen van de schepping en voor het elkaar ernstig onrecht aandoen.

Geef ons de moed en wijsheid om moedig vooruit te gaan.

Geef ons de kracht om elkaars vergeving te zoeken en de liefde en moed om zowel pijn als mogelijkheden in ons hart te dragen.

Wij vragen u om ons op een nieuwe reis te sturen met onze medemens en al uw schepselen in de geest van Ubuntu.

Amen

Staan met de aarde

Christiane Schoelzel, oorspronkelijke titel: Mit der Erde stehen

Ga alleen of met elkaar in een cirkel op de aarde staan (op blote voeten?) en maak er verbinding mee. Voel wat er is, onder mij, om mij heen, boven mij... Ik ervoer dit voor het eerst na een Quaker-jaarvergadering midden in Bonn, in de stad, op een weiland. We stonden gewoon samen in een grote kring, in stilte. Er was verkeerslawaaï om ons heen - en toch was de adem van de aarde voelbaar. En duidelijk: we maken allemaal deel uit van de aarde...

De eerbiedige aanwezigheid van anderen in de kring. Hebben we elkaars hand vastgehouden? Ik weet het niet meer. Helaas hadden we niets om aan te geven wat we aan het doen waren (het was een spontane actie), dus mensen bleven maar staan en zich afvragen. Sommige mensen vroegen wat we aan het doen waren - en iemand moet de politie hebben gebeld... (maar ze waren er snel van overtuigd dat we onschadelijk waren).

Over deze vorm van handelen las ik later in het indrukwekkende boek van Heike Pourian “When we Observer Again”. Prachtig. Het sprak mij meteen aan. Ze vat het samen door te pauzeren en zich verbonden te voelen als een rustige en luisterende vorm van politiek activisme.

“Elke stap die ik zet is een tedere ontmoeting met de aarde.

Het gaat eenvoudigweg om eerbied voor alles wat leeft, hoe klein of groot het ook is, hoe eenvoudig of complex het ook is.

(Dit houdt onder meer in: “De pijn van de wereld niet verdragen door gespannen te zijn en te hopen dat deze snel voorbij zal gaan, maar door je open te stellen, ontvankelijk te worden en daar te blijven.”)

“Dit is een oproep. Geen oproep tot de wapens.

Een oproep om op te staan. Om bij de aarde te blijven.” (Lucia René)

Stop en luister, wees getuige van waar wij als mensheid staan in onze relatie met de planeet die ons voedt en ondersteunt. Niet ‘de wereld redden’, niet ‘de natuur beschermen’, niet ‘de oorlog verklaren aan de machten’ of ‘de schuldigen vinden’. Sta bij de aarde. Dat kunnen we allemaal, ongeacht het wereldbeeld. Het verband opmerken en erkennen hoe we dit negeren in onze levensstijl. Wij allen.

We kunnen de verandering die zo dringend nodig is niet door machtsvertoon tot stand brengen. Kalm luisteren kan ons helpen te voorkomen dat we in verlamme wanhoop of blind activisme vervallen. Wij staan achter de aarde. En heel geleidelijk zinken we weg in het besef dat we aarde zijn. (Heike Pourian)

Nu zullen sommige mensen vragen:

‘En hoe zou dat moeten helpen? Wat zou dat moeten helpen?’...

Het zal waarschijnlijk een tijdje duren voordat we erop vertrouwen dat we iets met onze aandacht kunnen doen – op een heel ander niveau dan het onmiddellijk verlichten van nood.

Hoe beleef ik ‘Staan met de aarde?’ 1

Door Marlies Tjallingii

We staan samen voor de aarde: Ik heb mijn blote voeten op het gras. Wat een ervaring. Mijn voeten worden niet koud. Ik zit op een stoel, en kan me overgeven aan de rust van de plek.

Ik zie verschillende grassen: fiorin gras, witbol, vossenstaart en nog andere grassen. We hebben ze plat gemaakt zodat we rustig onze voeten erop kunnen zetten.

Als ik nu, een paar dagen later, denk aan de ervaring, voel ik nog steeds die grassen onder mijn voeten. Ik voel me gedragen door de aarde.

Ik zing dat we voor onze aarde moeten zorgen. “The earth is our mother, we must take care of her.” Of zorgt de aarde voor ons?

Kan ze dat, als we (als mensen) maken dat de temperatuur om hoog gaat en de biodiversiteit enorm afneemt?

Ik voel heel diep dat als wij de aarde respectloos behandelen, dat de aarde dan niet voor ons

Berenklauw

kan zorgen en haar gang gaat.

In deze kleine kring van onze Deventer groep, voel ik de warmte van het gras onder mijn voeten en hoe we samen met respect staan voor de aarde. “Mother I feel you under my feet, mother I feel your heart beat” is een ander lied dat in mij op komt.

Hoe beleef ik ‘Staan met de aarde?’ 2

Door Sytse Tjallingii

Op dinsdag 2 juli lopen we vanuit het huis van Martin en Christiane in Deventer naar een veldje bij het water achter de huizen. Het water is donker en de omringende heldere gele lissen contrasteren hier mooi mee. De lisdoddes geven juist weer een mooi licht bruin verrassingselement in het groen van de oeverbegroeiing.

Ik kijk om mij heen en zie veel mooi en groots bloeiende exotische reuzenbereklauwen. Het gevaar hiervan komt direct bij me binnen en ik snijd enkele bladeren die staan op de plek waar we onze meditatie willen doen af en leg ze weg aan de rand van het veldje. Dan dringt de bewondering voor deze zo mooie grote witte schermbloemen bij me binnen. Wat een wonder, wat indrukwekkend! We doen onze schoenen en sokken uit. We staan in een kring van vijf Vrienden waar ik me zo verbonden mee voel om een prachtige doek heen met de tekst ‘Wij staan met de aarde’.

Wat een fris gevoel om hier met blote voeten in te staan. Met mijn ogen dicht, dringt het gevoel van de koude grasstengels door mijn hele lijf langzaam naar boven. De kleine kring die ik bij even rondkijken zie geeft me sterk de ervaring van heel vertrouwd en verbonden. Maar er is ook een heel nieuwe ervaring van bij elkaar horen en een gemeenschappelijk doel hebben om de aarde met respect te behandelen. Dan doe ik mijn ogen weer dicht en voel een steeds grote deel van de aarde om mijn voeten heen, door het gras en de wijk, de stad, het land en de horizon van de naar beneden wijkend perspectief van deze gigantische aardbol. Aan de ene kant een enorme connectie met de mensen, de dieren de planten en de aarde, aan de andere kant een enorme vrijheid om de ruimte in te kijken en dat enorme uitgestrekte heelal. Hoewel mijn gedachten na een tijdje toch wel even afdwalen naar de dagelijkse zaken, lukt het me goed door het contact met het gras deze beleving terug te laten komen. Even lijkt ik mijn balans even te verliezen doordat de slaap me wegzuigt, maar na een fractie van een seconde herstel ik mijn evenwicht weer en zie ik de vijf paar voeten helder. Na ongeveer drie kwartier zie ik meer ogen opengaan en besluiten we onze sokken en schoenen weer aan te doen en naar het huis van Martin en Christiane terug te gaan.

Wonderen

*Verslag van Quakers en ik, 25
juli 2024 Door Marlies Tjallingii*

De vraag die bij “Quakers en ik” voor ligt is: Welke wonderen doen zich voor in jouw leven?

De eerste reactie is: durf ik of kan ik wel mijn ervaring delen die ik heb met wonderen? Te-

rughoudend ben ik om er over te praten. Worden anderen niet jaloers als ik mijn ervaring deel? Is dat niet met iedere ervaring die we delen? Maar dan de vraag: hoe help ik anderen om hun ervaring bewust te worden of misschien open te staan voor nieuwe wonderen die kunnen gebeuren in iemands leven. Wanneer is toeval een wonder?

Een voorbeeld: als iemand een ander mens ontmoet, waar bij je een klik hebt, het gevoel dat je elkaar al jarenlang kent. Is dat een wonder?

Ik heb zelf niet het boek van George Fox gelezen over de wonderen die hij deed, maar we kennen allemaal de wonderverhalen van Jezus.

We zijn toch zo moedig om een aantal wonderen te delen.

Als ik een nieuwe plek om te wonen nodig heb, komt die plek op een wonderbaarlijke manier naar me toe. Misschien noem ik veel dingen een wonder die voor anderen gewoon zijn.

Het feit dat ik gewoon volkomen tevreden ben is op zich een wonder. Ik voel me ook hier bij deze bijeenkomst heel tevreden met jullie allemaal. We zijn met 10 mensen, online samen. Het ontmoeten van iemand die in de buurt woont en die even aanhaakt bij ons. Ze laat haar verdriet zien en is blij dat dat kan. Is dat een wonder of gewoon medemenselijkheid? Ik noem het een wonder.

Wie van ons verlangt naar een wonder? Wat zou dan het wonder zijn? Dat doet mij denken aan de wondervraag die in oplossingsgericht werken gesteld wordt: Als er vannacht een wonder zou gebeuren, en je verlangen vervuld is, hoe zou je dat morgen vroeg merken? En wie zou dat nog meer merken? Een bijzondere vraag die helpt om buiten de hokjes of grenzen die je jezelf stelt, te treden!

Zittend op het bankje voor mijn huis, zie ik de pot petunia's die als een

mandala naast me staan, zo mooi zijn ze en zo vol energie, dat is ook een wonder.

Ik verlang niet naar een wonder. Het wonder van het bestaan is al genoeg. De geboorte van mijn dochter was een wonder. Mijn dochter zelf zei: maar er worden toch zoveel mensen geboren, dat is toch geen wonder. Ik blijf erbij dat elke geboorte een wonder is, zeker die van mijn dochter!

Ik krijg op mijn pad wat ik nodig heb, soms als ik het niet wil. Bij de Britse Jaarvergadering waar ik was, heb ik de verbondenheid gevoeld. Wat doen de Engelse Quakers dat ik zoveel zorgvuldigheid voel? Na het weekend op Woodbrooke, Equipping for Ministry, had ik een heftige Gods ervaring. Het voelde alsof ik een warme mantel om me heen kreeg en ik hoorde een stem: Ik ben er altijd, aan jou om contact te maken. Dit was een wonder voor mij, zo liefdevol. Daarover ben ik nog altijd verwonderd. De uitnodiging om voluit te leven wie ik ben. Ik voel een bevestiging dat ik als mens een intrinsieke waarde heb.

Een prachtig wonder gebeurde in de concertzaal in Utrecht bij een voorstelling van Herman van Veen. Tijdens de voorstelling werd een vrouw onwel. Iedereen bleef stil. Ze werd weggebracht. Herman vroeg ons om samen een minuut stil te zijn en iets moois naar die vrouw sturen. Dat voelde als haar in het Licht houden. Heeft ze er iets van gevoeld? Ik weet hoe het voelde in de zaal. Ik hoop dat die vrouw iets van de magie heeft mee gekregen!

Als ik werk met mensen dan gebeurt het wonder als er iets met de groep of de persoon gebeurt. Ook als ik het juiste woord of juist niet een woord gebruik. Dat is voor mij een wonder!

Een wonder is ook dat Jezus en Mohammed grote wereld bewegingen hebben opgezet. En het grootste wonder is dat ik verliefd werd op mijn huidige vrouw!

Dankbaarheid aan het eind van de dag is een mooie manier om de wonderen van de dag te ervaren. Elke dag opnieuw, misschien veel kleine momenten waarin we verbinding met anderen of met de natuur hebben ervaren.

In Den Haag kwam er een fotograaf binnen de meeting, bij de koffie. Hij maakte foto's van religieuze instellingen en de vraag was of hij ook van ons een foto mocht nemen. Er werd lacherig gereageerd. Ja natuurlijk mag dat. We gingen weer in de kring zitten en ineens viel er een stilte! Iedereen die erbij was voelde dat we als groep één waren. Ook de fotograaf merkte dit. Niemand stond op om iets te zeggen. Er was een diepe verbonden stilte. We namen afscheid van hem als van een goede vriend.

De jaarvergadering van de Britse Quakers

door Dick Meijaard

Het weekend van 26 – 30 Juli van juli ben ik te gast geweest op de Jaarvergadering van de Britse Quakers in Londen, als afgevaardigde van de Nederlandse Quakers.

Het was een lange zit. Donderdagavond aangekomen en vrijdag aan de slag t/m dinsdagmiddag. De meeste dagen begonnen om half negen s 'ochtends en eindigden om half tien s 'avonds.

Er was één belangrijk item dat de vergadering overheerste. De Engelse Vrienden waren het eens om de 'Meeting voor Suffering' (onze Landelijke Commissie) af te schaffen. Het besluit is genomen om vaker bij elkaar te komen om de Britse Quakers te besturen, die dan vier keer per jaar op meerdere plaatsen plaats gaat vinden.

Wat mij vooral opviel waren twee zaken. Allereerst was er een ijzeren discipline die alle aanwezige vrienden navolgden. Men ging staan, de schrijver kon iemand het woord geven (of niet!) en als je het woord niet kreeg en een andere vriend uitgenodigd werd te spreken, kon je weer gaan zitten en als de schrijver aangaf er klaar voor te zijn, kon je een nieuwe poging wagen. Hoewel sommige vrienden wel 10 keer opstonden maar toch niet het woord kregen, was er geen wanklank te bespeuren en hield iedereen zich strikt aan deze discipline. Wat ook opviel was de leidende rol van de schrijver. Die bepaalt waar we over spreken en wie spreekt en alleen als de schrijver het gevoelen heeft, dat een bijdrage zinvol is, krijgt een Vriend die daarom vraagt het woord. Hierdoor konden vele honderden Vrienden zowel via zoom als 'live' een bijdrage leveren aan dit belangrijke onderwerp.

Wat hebben we nog meer gedaan? Op zaterdagmiddag hebben de Quakers een stil protest gehouden voor vrede. Rondom het hele Friends house stonde de Quakers van de Engelse jaarvergadering schouder aan schouder met blauwe borden: Quakers for Peace. Onder nogal wat bijval van passerende automobilisten (luid toeteren, raampjes naar beneden en duim omhoog of applaudisserend), werd bijval aan onze actie getoond.

S 'Avonds was er de 'Swarthmore lecture' 2024: *Getting What We Deserve? Imprisonment and the Challenge of Doing Justice* (Krijgen we wat we

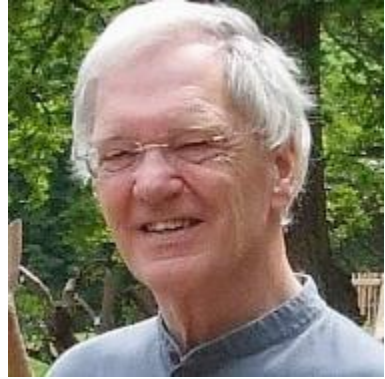

Dick met een Vriendin

verdienen? Gevangenisstraf en de Uitdaging om Rechtvaardig te handelen), door Ben Jarman.

Voor mijzelf was één van de hoogtepunten een onverwachte ontmoeting tijdens een lunchgesprek met andere Quaker aanwezig op de Jaarvergadering: Rex Ambler. Een Quaker en theoloog die aan de Vrije Universiteit Amsterdam theologie en wijsbegeerte heeft gestudeerd. Hij is bekend van workshops met een meer meditatief karakter, maar schreef ook het boek 'Truth of the Heart'. Leerzaam voor eenieder, want op de rechterkant van iedere bladzijde citaten van George Fox. De uitspraken zijn opgetekend in het moeilijk leesbare oud-Engels en op iedere linker bladzijde de vertaling in het huidige, goed begrijpbare Engels. We zitten we ruim een uur te praten. Dan blijkt, pas aan het eind van het gesprek, dat ik met de schrijver heb zitten praten van het enige Quakerboek dat ik meegenomen had uit Amstelveen naar London. Verder blijkt de volgende editie van Quaker Faith & Practice nog wel even op zich te laten wachten. De herschrijvers zijn ongeveer halverwege de volgende editie.

Rex Ambler

De Engelse Jaarvergadering heeft haar bijeenkomst samengevat in een Zendbrief. Een prima samenvatting waar ik niks aan toe te voegen heb.

Deelnemers aan de Britse Jaarvergadering voor Friends House in Londen

Britse Jaarvergadering Zendbrief

gehouden in Friends House en online, van 26 tot 30 juli 2024

Door Adwoa Burnley, Schrijver, in en namens Britse Jaarvergadering

Beste Vrienden overal, we sturen jullie onze liefde en groeten.

Gyfeillion annwyl ym mhobman, anfonwn atoch eins cariad a'n cyfarchion.
(Welsh)

Een Quaker-gemeenschap van alle leeftijden is bijeengekomen in Friends House en online. Videoconferenties hebben een bredere deelname mogelijk gemaakt, maar het kan moeilijker zijn om iedereen in onze sessies op de hoogte te houden. Onze tijd samen omvatte programma's voor kinderen en jongeren, evenals Junior Yearly Meeting. We hebben vertegenwoordigers van andere kerken en geloven verwelkomd, en Vrienden die uit het buitenland op bezoek kwamen. Samen hebben we de 400e verjaardag van de geboorte van George Fox gevierd.

Demonstratie voor Vrede tijdens de BYM

Verandering is een constante in het leven. Als geloofsgemeenschap proberen we de ingevingen van liefde en waarheid te volgen. Als er kansen ontstaan, proberen we onze manieren en processen aan te passen om te voldoen aan de behoeften van het leven in een turbulente wereld.

We streven ernaar een liefdevolle groep Vrienden te zijn waarin we elkaar allemaal steunen, maar we schieten vaak tekort. Hoe kunnen we Quaker-ruimtes openen zodat iedereen zich welkom voelt? We weten dat we allemaal werk te doen hebben als we stemmen willen horen die anders zijn dan de onze. We streven ernaar om door de Geest geleid te worden, voor zover onze ervaring en begrip dat toestaan. Mogen we ons bewust zijn van onze beperkingen. Mogen we openstaan om in liefde te leren. Mogen we leerzaam zijn.

Hoe kunnen we van mensen houden die slechte dingen doen? Liefhebben is anders dan aardig vinden. Het is een actie, meer dan een gevoel. Jongere Vrienden nodigen ons uit om sorry te zeggen tegen iemand van wie we

houden, zelfs als we op dat moment geen liefde voor hen voelen.

In de Swarthmore-lezing hoorden we verhalen van mensen die ernstige, geweldadige misdaden hadden gepleegd en van iedereen die daardoor heeft geleden. Als we dicht bij mensen komen die zo gekwetst zijn, is er geen gemakkelijke oplossing voor hun woede, angst, walging, schaamte en wanhoop. Onze reacties kunnen dezelfde emoties bevatten. Als we deze herkennen als onderdeel van onszelf, zijn we misschien beter in staat om dat van God in de ander beantwoorden.

Als Britse Jaarvergadering hebben we de afgelopen jaren toezeggingen gedaan: om voor onze planeet te zorgen, om een antiracistische kerk te worden, om herstelbetalingen te doen voor historische onrechtvaardigheden, om transgenders, non-binaire en genderdiverse mensen te verwelkomen en te bevestigen. Er is veel werk verzet door enkele individuele Vrienden en Quakergroepen, evenals door onze landelijke medewerkers en commissies. Sommigen waren het echter niet eens met de acties en benaderingen van anderen. Dit heeft pijn en angst veroorzaakt. We hebben in de getuigenissen gehoord dat de kracht van een kerk ligt in de manier waarop ze het met zichzelf oneens kan zijn. In het onderscheidingsvermogen van Quakers is eenheid niet hetzelfde als unanimiteit. Minderheidsstandpunten kunnen heel goed blijven bestaan. Onder elkaar moeten we een vriendelijker basis vinden voor onze meningsverschillen. Kunnen we vreugde vinden? Kunnen we vreugde brengen?

Tijdens de Jaarvergadering van 2023 erkenden we de noodzaak om onze structuren te vereenvoudigen om ze transparanter te maken en energie vrij te maken voor het in praktijk brengen van ons Quaker getuigenis. We drongen er bij onszelf op aan om radicaal, moedig en fantasierijk te zijn. Het voorstel om vier keer per jaar bijeen te komen voor het besturen van onze kerk is grondig getest en vervolgens geaccepteerd. In ons onderscheidingsvermogen zijn onze manier van zakenvergadering houden en de discipline die dit van ons vraagt, robuust gebleken. We streven naar de volledige betrokkenheid van alle leden en aanwezigen bij al onze bijeenkomsten. Er zijn geen mensen die alleen waarnemen bij de Quakers; we zijn allemaal deelnemers. Ons werk profiteert ervan als het wordt uitgevoerd door mensen die een scala aan geleefde ervaringen en spirituele inzichten met zich meebrengen.

‘Ons leven is liefde, en vrede, en tederheid; en elkaar verdragen, en elkaar vergeven, en elkaar niet beschuldigen; maar voor elkaar bidden en elkaar helpen op te staan met tedere hand.’

Isaac Penington in 1667, Quaker Faith and Practice 10.01

Zwanger zijn van God?

Uit: Quaker Faith and Practice in Aotearoa New Zealand, door Sue Stover 1984

Voor in het boekje staat “Te Hähi Tūhauwiri” = Church standing trembling in the wind.” Ik was zo zwanger dat Janet (die naast me zat) mijn rok kon zien bewegen terwijl de baby in mij bewoog. Ik dacht aan een American Friends Journal waarvan het citaat op de omslag luidde: 'U beweegt in mij Heer, zoals de bewegingen van een ongeboren kind'. Ik had er elke avond naar gekeken tijdens mijn vroege zwangerschap - in de tijd dat ik me permanent zwanger voelde.

De beslissing om een kind te krijgen was een van de moeilijkste beslissingen in mijn leven. En er begon een vreemde verandering in mijn perceptie vanaf het moment van die beslissing. Ik werd me bewust van mijn kwetsbaarheid voor tijd - ik zag mezelf op een pad dat cirkelt en vordert en dat mijn voorouders en mijn nakomelingen omvat. Intellectueel ben ik me altijd bewust geweest van sterfelijkheid, maar emotioneel voelde ik me behoorlijk immuun.

Ik zat daar in ‘Meeting on Waiheke’, voelde dit kind zich roeren en roeren, en vroeg me af wat dit roeren te maken had met mijn onduidelijke visie op God? En wat bij me opkwam was de noodzaak en onvermijdelijkheid van verandering. Zwangerschap is een voortdurend veranderende staat, maar dan verandert het leven toch ook voortdurend?

De overgang naar het moederschap confronteerde mij met de levenscyclus en de bestendigheid en stabiliteit van verandering - ik denk niet dat dat een contradictio in terminus is.

Mijn visie op God omvat dit oneindige proces van verandering. Hoe we deze uitdaging aangaan, verbindt ons mensen in een gemeenschappelijke strijd. De roerselen van het ongeboren kind brachten mij terug naar het punt waarop ik met mijn hele wezen erken dat ik deel uitmaak van dat proces van verandering, dat ons leven in leven houdt.

Een Openhartig Verhaal over Sterven.

De spirituele effecten van mijn keuze om mijn vader van de beademing te laten halen.

Pendle Hill pamflet 479, van Shulamith Clearbridge; vertaling Frieda Oudakker.

De Beslissing

Vóór vaders overlijden is er een periode met veel gedoe in de familie over het uiteindelijke besluit om vader in slaap te brengen met morfine en daarna de extra toevoeging van zuurstof uit te schakelen. Moeder wil

het eerst wel, dan weer niet. Als het te snel gaat voelt het voor haar als moord. Moeder wil vader niet vertellen over de plannen, wat voor mij weer onaanvaardbaar is. Mijn broer zegt uiteindelijk: Laat hem gaan! Ik krijg het gevoel dat mijn stem uiteindelijk de doorslag geeft, met gevolg veel schuldgevoelens.

Het proces van inslapen met deze procedure duurt uren langer dan verwacht. Daardoor moet ik mijn uitgeputte moeder uiteindelijk naar huis brengen. Ik kan niet bij het overlijden van mijn vader zijn, waar ik juist zo veel waarde aan hecht. Ik had vaders afscheid van het leven willen meemaken en hem graag gewassen en zijn laatste kleding aangetrokken.

Hoewel ik verstandelijk weet dat we mijn vader niet gedood hebben maar alleen het overlijden niet langer tegenhielden door het toedienen van zuurstof, bleef ik me nog maandenlang schuldig voelen.

Door het trauma heen werken.

De ondersteuning die ik ervoer van mijn Quakergroep viel mij tegen. Na enige weken was het de Vrienden al te veel om te luisteren naar mijn verhalen, erover te praten. De ondersteuning die ik in die tijd nodig heb voor de verwerking komt van lotgenoten, van ‘vreemden’ in “Een Onverwachte Dood”-groep. Daar was tijd en begrip voor mij.

Na 6 maanden schuldgevoel neem ik deel aan een rouw-schrijfgroep bij een hospice.

De eerste teksten die ik schreef gingen over: Mijn Vader had niet geleerd te sterven, we moesten hem doden.

Aan het einde schrijf ik: De dood wás er al. Die bracht ík daar niet.

Ik heb geleerd dat er moed nodig was om te doen wat ik gedaan heb, beslissingen nemen. Ik leer begrip en medeleven voor mijzelf te hebben.

De Spirituele Gevolgen achteraf: Liefde en vergeving.

De beslissing nemen over leven en sterven van mijn vader had de eerst jaren veel spirituele gevolgen. Er waren veranderingen in mijn waarneming en denken over acceptatie van mijzelf en anderen. Ik verwacht dat die veranderingen gedurende de rest van mijn leven zullen doorgaan als er meer mensen zullen sterven waarmee ik mij verbonden voel en waar ik van houd. Waarschijnlijk ook bij mijn eigen sterven. In de rouw-schrijfgroep werden we aangemoedigd om een rouwjournaal bij te houden, voor observatie, gedachten en gevoelens over de ontwikkelingen rond het sterven van geliefden.

Daardoor ontdekte ik:

Gedachtes over liefde

Ik zie in ons hele stadje leden van onze schrijfgroep. Ze zien er normaal uit. Niet als mensen die in een crisis zijn over het sterven van een geliefde. Ik realiseer mij dat het doodgewoon is. Iedereen heeft geliefden die sterven. We zijn in de rouw, we missen hen. Iedereen voelt zich waarschijnlijk net zo triest als ik, maar dat is niet zichtbaar.

Er is zo veel pijn in de wereld. Die pijn roept: liefde, liefde, ik heb hem of haar lief gehad, ik mis iemand waar ik van houd! Ik zie liefde in iedere persoon. Ik zie die mensen als de beste versie van zichzelf, moeiteloos. De wereld is vervuld van liefde.

Gedachtes over vergeving:

Uiteindelijk vergaf ik mijzelf. Maar als ik zie wat zich afspeelt rond de zorg voor mijn moeder – ook die had ik niet in de hand – ik voel weer .. ik weet .. het beste wat ik kan is bij lange na niet genoeg. Nu ik dit schrijf is mijn moeder bijna 103 jaar oud. Zelfvergeving is een levenslange behoefte, de rest van mijn leven zal ik het leven van degenen waar ik van houd niet makkelijker voor ze kunnen maken.

Spirituele Gevolgen t.a.v. De Grote Levensvragen

Logischerwijs brengt de ervaring met sterven de meest existentiële levensvragen naar boven.

Hoe belangrijk is de dood?

Kan ik de dood omarmen als een hereniging met God?

Het hele leven is geleend, kan ik de dood verwelkomen als een natuurlijk einde van het leven? Ik heb de gift van het leven gekregen.

Mensen met doodservaringen spreken over prachtige ervaringen. Waarom kijken we daar niet allemaal naar uit?

Hoe leer ik het lijden te accepteren?

Na mijn vaders dood vond ik het een zwaar idee om het allemaal nog eens mee te moeten maken met mijn moeder.

Wat is de betekenis van het leven?

Bij het overzetten van oude videobanden op DVD's zag ik mijn mensen allemaal jonger dan ik nu zelf ben, en mijn broer en mezelf als peuters. Wat is de zin van het leven? We worden allemaal oud en ziek en gaan dood.

Later ontdekte ik hoe ik betekenis kon geven aan lijden, sterven en leven.

We vinden die betekenis

in het moment, in ieder aspect van ons leven. In betekenisvolle momenten, een moment van het voelen van liefde die groeit, een moment iets voor iemand te kunnen betekenen, dát maakt het leven zinvol.

De houding dat sterven 'je overkómt', betekent ontkrachting. Dan zijn we zijn het slachtoffer van de dood, we verliezen. Als we onze dood accepteren, of zelfs verwelkomen krijgen we onze kracht terug.

Aan het einde van ons leven zijn we niet óf aan het sterven óf aan het leven.

We doen het beide tegelijkertijd. Tijdens onze hele leven is er een continuüm hoeveel van die twee facetten tegelijkertijd gebeurt. Als dit tot ons doordringt verdwijnt de existentiële crisis.

Was George Fox een racist?

Eerste deel van een artikel in Friends Journal door Johanna Jackson en Naveed Moeed, 1 juni 2024

Wat is de impact daarvan op de Quakers van vandaag?

Wij, Naveed en Johanna, zijn deelnemers aan de Quaker Coalition for Uprooting Racism (QCUR).

QCUR is een negen maanden durend hybride programma dat mensen helpt om de blanke suprematiecultuur uit te dagen. Tijdens een huiswerkopdracht in de klas deden we allemaal onderzoek naar de reis van George Fox naar de Engelse koloniën in 1671. We werden ertoe

bewogen dit artikel te schrijven als resultaat van wat we vonden.

Tijdens het schrijven van dit essay onderzochten we Fox' dagboek, brieven uit primaire bronnen en vele interpretaties van zijn bediening. We vroegen ons vaak af: hoe droegen Fox' acties bij aan patronen in de huidige tijd? We oefenden 'het opmerken van patronen van onderdrukking', een concept dat afkomstig is van Niyonu Spann van Chester (Pa.) Meeting. Veel Vrienden hebben deze praktijk geleerd van Niyonu en haar werk in veel verschillende Quaker-ruimtes.

We erkennen dat onze raciale identiteiten van invloed zijn op wat er bij ons opkomt als we meer te weten komen over Fox' verleden, dus hebben we besloten om in dit essay vanuit onze eigen stem te spreken.

Naveed:

In 1671 ondernam Fox een reis naar de Engelse nederzettingen in West-Indië en Amerika, en bleef daar twee jaar. Hij werd vergezeld door bijna een dozijn Vrienden uit Engeland. Waarom reisde hij zo ver in het ambt? Speculaties lopen sterk uiteen in verslagen van Fox' houding toen hij aanwezig was op het westelijk halfmond. Echter, in alle verslagen en interpretaties van Fox' bezoek is één ding heel duidelijk: hij wilde meer maandelijkse en algemene bijeenkomsten organiseren. Toen hij in het buitenland was in de koloniën, had hij er veel moeite mee dat Quakers zich niet volgens de juiste orde gedroegen.

Toen we dit leerden, vroegen we ons af: hoe beïnvloedde Fox' beperkte missie hoe hij in het ambt reisde? Welke invloed had hij op degenen met wie hij sprak?

Johanna:

Tijdens zijn reis werd Fox ontzettend ziek. Zijn gewrichten deden pijn; zijn lichaam was uitgedroogd; hij was soms te ziek om te praten. Na aankomst in West-Indië duurde het een maand voordat hij herstelde. Hij vertrouwde op Quaker-gastheren voor medische zorg. Later bezocht Fox Quakers en preekte. Hij moedigde Vrienden aan om geboorte- en sterfgevallen bij te houden. Hij verdedigde de grenzen van het huwelijk en vertelde mensen om kindhuwelijken en polyamorie te vermijden.

Tijdens Fox' bezoek waren er op Barbados meer slaven dan vrije mensen. Volgens zijn dagboek bezocht Fox op een gegeven moment een bijeenkomst voor aanbedding op een plantage waar minstens 200 mensen tot slaaf waren gemaakt. Wat deed Fox om de slavernij op Barbados te stoppen? Ik was verast om te horen dat hij bijna niets deed. Ik vroeg me af: wat gebeurde er - met Fox' gezondheid, met zijn helderheid - dat hij stil bleef over zo'n kritieke kwestie?

Naveed:

Op bijna elke plek waar hij verbleef, zou Fox in de aanwezigheid zijn geweest van slaven. Toen hij in 1671 in Barbados was, had hij reden om een brief te schrijven aan de autoriteiten, die de titel kreeg "Voor de Gouverneur en zijn Raad & Vergadering". Deze brief werd geschreven nadat een aantal Quakers ervan waren beschuldigd "negers aan te moedigen" om te

rebelleren. In de brief, die later in zijn dagboek werd gekopieerd, zegt hij dat Quakers "[de zwarte mensen aansporen] om nuchter te zijn & God te vrezen en hun meesters en meesteressen lief te hebben, en trouw en ijverig te zijn in de dienst & zaken van hun meester; & dat hun meesters & toezichhouders hen dan zullen liefhebben en vriendelijk & zachtaardig met hen zullen omgaan."

Johanna:

In deze brief verzekerde Fox de gouverneur dat Quakers er geen belang bij hadden de orde der dingen te verstoren. Hij schreef: "Een andere laster en leugen die ze over ons hebben verspreid, is namelijk dat we de negers moeten leren rebelleren." Hij zei dat dit "iets was dat we in en vanuit ons hart volkomen verafschuwen en verwerpen." Hij verdedigde verder: "De Heer weet het, die de onderzoeker is van alle harten en alle dingen weet; en kan dus getuigen en spreken voor ons, dat dit een zeer flagrante en afschuwelijke onwaarheid is." In sommige opzichten had Fox niet verder kunnen gaan om zich aan te sluiten bij de status quo.

Fox ging echter wel verder. In dezelfde brief aan de gouverneur vergeleek hij het tot slaaf maken van mensen met het runnen van een huishouden. Fox schreef: "Het is geen overtreding voor een meester van een familie om zijn familie zelf te onderwijzen, of anders anderen namens hem." Hij redeneerde immers dat Abraham en Jozua hun huishoudens in de Bijbelse tijd onderwezen. Het was inderdaad de plicht van een patriarch om familieleden te vermanen en voor hen te bidden. Fox' brief bleef slavernij normaliseren. Fox bleef denken vanuit het Oude Testament als excuus om stil te blijven.

Naveed:

De rest van Fox' brief richt zich op hoe de spirituele redding van de tot slaaf gemaakte een verantwoordelijkheid is voor de meester. In ons proces van het onderzoeken van dit punt in de geschiedenis bij QCUR, dachten we na over het huidige moment: hoe bestendigt dit geloof een gedrag onder Quakers vandaag de dag? Op welke manieren voelen blanke Vrienden vandaag de dag de behoefte om redders te zijn?

Johanna:

Volgens schrijfster en producer Nova Reid is een blanke redder iemand die een "impulsieve behoefte heeft om te repareren, de held van het verhaal te zijn, in te grijpen en te redden." Een voorbeeld van blanke redders onder Quakers was de negentiende-eeuwse steun voor Indiaanse kostscholen. Quakerpersoneel leerde kinderen om zich te schamen voor hun lichaam, identiteit en familie. Ze grepen agressief in en creëerden generaties lang trauma. Als ik blanke Quakers hoor zeggen "We willen meer zwarte mensen in onze bijeenkomsten", begrijp ik dat als "Ik zou me prettiger voelen als onze

bijeenkomst er diverser uitzag." Of: "Wij, een overwegend blanke gemeenschap, hebben iets dat mensen van kleur waarschijnlijk graag zouden willen hebben." Als je een blanke Vriend bent, denk dan eens na over de veronderstellingen onder die zinnen.

Daarentegen zegt een brief van Friends of Color in 2020: "Friends of Color hebben behoefte aan respect en steun die onze huisbijeenkomsten niet hebben geboden. Friends of Color zijn moe van het feit dat ze worden gevraagd om blanke mensen te onderwijzen."

Als je afstapt van het blanke-reddersdenken, laat je God leiden. Dat vergt nederigheid en geduld. Zoals Dwight Wilson, een zwarte Quaker-predikant, zei: "Als de Heilige in de kamer is, is de Heilige de slimste." Voor zover we weten, kwam Fox echter niet met dat soort nederigheid naar Barbados.

Naveed:

Het wijdverbreide lijden van tot slaaf gemaakte individuen zou merkbaar zijn geweest op veel van de locaties waar Fox woonde. Hoewel de kwestie van slavernij in zijn geboorteland Groot-Brittannië complex was - met verschillende tegenstrijdige gerechtelijke uitspraken die in de zeventiende en achttiende eeuw zijn gedocumenteerd - waren zowel slavernij als contractarbeid aanwezig in Groot-Brittannië. Statistieken geven echter aan dat de prevalentie van slavernij in Noord-Amerika hoger was dan in Groot-Brittannië. Statistieken van de nauwkeurig vastgelegde slavenhandel laten zien dat het in die tijd feitelijk exponentieel toenam. Als Fox de slavernij had veroordeeld, had zijn standpunt een uitdaging kunnen vormen voor degenen die hem ontvingen, aangezien hij ernaar streefde zijn primaire missie te vervullen om de orde te herstellen onder de Quakers in de Nieuwe Wereld.

Het kan zijn dat Fox uit respect voor zijn gastheren zwijgt over de kwestie. "Respect" is echter een lastig woord. Respect stelt ons in staat om in stilte te zitten en de boodschappen van anderen te ontvangen in plaats van te staan en te onderbreken. Respect opent de weg om anderen met waardigheid te behandelen, maar respect kan ons ertoe brengen een weg te plaveien met goede bedoelingen die onbedoeld schade toebrengen aan anderen.

Fox' respect voor zijn gastheren heeft de weg kunnen plaveien om slavernij goed te keuren en vervolgens de vriendelijke vorm van blanke suprematie goed te keuren die een kenmerk is geweest van het Quakerisme in de eeuwen die volgden.

“De hele wereld zou samen aan tafel moeten zitten”

Door INLIA, Internationaal Netwerk van Lokale Initiatieven met Asielzoekers
De Doopsgezinde Kerk in Groningen organiseert maaltijden voor en door
asielzoekers die INLIA opvangt in de stad. Vandaag vertoont chef-kok Me-
teb uit Jemen er zijn kunsten.

Het idee ontstond toen INLIA kerken opriep om asielzoekers die niet in Ter
Apel terecht konden noodopvang te bieden. Voorganger Nick Everts: “Wij
hadden geen leegstaand gebouw, maar wilden wel heel graag wat beteke-
nen.”

Meteb is kok van beroep en kookte in Jemen wel voor 200 man. Dat is te
zien als hij even later met Henrieke boodschappen doet. Hij weet wat hij no-
dig heeft en dat is veel, heel veel. Een cultuurding: grote porties fungeren als
blijk van welkom: ‘schuif maar aan, er is genoeg’.

Tegen zessen komen de gasten binnen; mannen uit Syrië en Jemen, leden
van de kerk, een Turks en een Eritrees gezin. De eerste keer dat de asielzoe-
kers hier kwamen koken en eten was afgelopen december. De mensen wil-
den heel graag zelf koken en eigenlijk alles zelf doen.

Eenmaal bezig hielden ze nauwelijks
meer op. Ze versierden ook de kerk,
voor kerst. Nick: “Nog nooit zo mooi
geweest!” Ze mogen in december weer
komen: “Maar dan mag er geen spuit-
sneeuw meer op de ramen, want daar
hebben de vrijwilligers twee dagen werk
van gehad om het er weer af te krijgen.”
De afspraak staat.

Het eten is verrukkelijk en het is enorm
gezellig. Nick: “Van mij mag dit iedere
week en dat zeg ik niet alleen vanwege
het vlees.” Khalid uit Syrië: “De hele
wereld zou samen aan tafel moeten zit-
ten.” De arabiste naast hem voegt toe:
“En van elkaar houden.”

Meteb chef-kok uit Jemen

Israël belemmert hulp aan Gaza

Door Layne Mullett Director of Media Relations Am. Friends Service Committee
Ramallah (13 augustus 2024).

NGO's die in en aan Gaza werken, hebben opnieuw de verlamme-nde belemmering van de toegang tot hulp benadrukt. Zij ondervinden sterke beperkingen, vertragingen en erbarmelijke omstandigheden voor de levering van hulp in de afgelopen twee

uitdelen van voedsel enige tijd geleden

weken. Dit staat in hun laatste humanitaire momentopnamerapport. Het American Friends Service Committee (AFSC) en andere toonaangevende humanitaire organisaties schetsen hoe nieuwe "evacuatiebevelen" en meedogenloze luchtaanvallen de ontheemding van meer dan 200.000 Palestijnen sinds half juli hebben veroorzaakt, van wie velen al meerdere keren ontheemd waren. De aanhoudende blokkade door Israël is alleen maar strenger geworden, waardoor hulpkonvooien gestrand zijn en essentiële behoeften ontoegankelijk zijn voor de miljoenen mensen in nood.

Toegang voor hulp om Gaza binnen te komen en veilig te worden geleverd, is steeds urgenter. De toenemende dreiging van een polio-uitbraak is afschuwelijk. Recente afvalwatermonsters hebben de aanwezigheid van het virus aangetoond. Kinderen onder de vijf jaar zijn bijzonder kwetsbaar, waaronder naar schatting 50.000 baby's die sinds het begin van deze oorlog zijn geboren en nog helemaal geen vaccinaties hebben gehad. De door de WHO geleide vaccinatiecampagne, die op 23 augustus van start gaat, is in gevaar vanwege het aanhoudende geweld en de strenge beperkingen op humanitaire toegang. De voortdurende weigering van adequate toegang voor humanitaire organisaties verergert deze noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid. Er is geen duidelijk mechanisme voor evacuatie of levering van medische behoeften.

NGO's die in Gaza actief zijn, worden geconfronteerd met ongekennde uitdagingen, aangezien de toegang tot essentiële hulpbronnen en benodigdheden wordt geblokkeerd en personeel in gevaar wordt gebracht door bombardementen en aanvallen in zogenaamde 'humanitaire zones'. Ondanks deze obstakels blijven hulpverleners, voornamelijk Palestijns personeel uit Gaza, heldhaftig proberen hulp te bieden, maar de omvang van de crisis is overweldigend. Rapporten geven aan dat er ernstige vertragingen zijn in de levering van essentiële benodigdheden, met verwoeste magazijnen en onveilige transportroutes als gevolg van aanhoudende vijandelijkheden. Deze uitdagingen benadrukken de dringende noodzaak van internationale interventie om ervoor te zorgen dat humanitaire hulp effectief kan worden geleverd. Zonder onmiddellijke actie zal de potentiële verspreiding van polio en andere te voorkomen ziekten het lijden van de burgerbevolking van Gaza verder vergroten. De internationale gemeenschap moet dringend een staakt-het-vuren en ongehinderde humanitaire toegang eisen en een humanitair wapenembargo opleggen om ervoor te zorgen dat essentiële medische benodigdheden, waaronder vaccins, degenen die in nood zijn kunnen bereiken. Een staakt-het-vuren is niet alleen een tijdelijke uitstel van het geweld; het is essentieel om een catastrofale gezondheids crisis in Gaza te voorkomen die zich snel over de regio zou kunnen verspreiden.

De blokkade en het aanhoudende geweld belemmeren niet alleen de levering van hulp, ze creëren ook de voorwaarden voor een potentiële ramp voor de volksgezondheid die langdurige gevolgen zal hebben.

AFSC wil een wereld zonder geweld, ongelijkheid en onderdrukking. Geleid door het Quaker-geloof in het goddelijke licht in elke persoon koesteren we de zaden van verandering en het respect voor het menselijk leven om onze samenlevingen en instellingen fundamenteel te transformeren. Wij werken samen met mensen en partners over de hele wereld, van alle geloofsovertuigingen en achtergronden, om tegemoet te komen aan dringende behoeften van de gemeenschap, onrecht te bestrijden en vrede te creëren.

In de rij voor drinkwater, hoe langer, hoe meer een groot probleem

Veiligheid opnieuw doordenken?

*Zaterdag 14 september 2024 in Johanneskerk in Amersfoort:
Presentatie projectdocument 'Veiligheid opnieuw doordenken'.*

De Werkgroep Inclusieve Veiligheid werkt al geruime tijd aan een nieuw perspectief op veiligheidsbeleid. Zij wordt daarbij geholpen door een scenariostudie die is uitgevoerd door de Duitse kerken. Deze scenariostudie is in de afgelopen periode vertaald in het Nederlands, geactualiseerd en geschikt gemaakt voor de Nederlandse situatie.

De werkgroep Inclusieve Veiligheid organiseert daarom op zaterdag 14 september van 10:00 uur tot 16:00 uur in de Johanneskerk Westsingel 30 in Amersfoort een bijeenkomst waar het projectdocument 'Veiligheid opnieuw doordenken' zal worden gepresenteerd.

De wereld wordt geteisterd door oorlogen en de gesprekken hierover worden gedomineerd door het militaire narratief. Daarom is er grote behoefte aan een hoopvol perspectief op een alternatief veiligheidsbeleid.

Hierbij nodigen we jullie uit om met ons mee te komen denken over dit nieuwe perspectief en mee te praten over het opzetten van een campagne om dit alternatieve beleid in Nederland in de komende jaren gestalte te geven.

Aanmelden via info@samenveilig.earth.

Spreekers: Johannes Borger (voorzitter Werkgroep Inclusieve Veiligheid), Kees Nieuwerth (eindredacteur van het boek *'Veiligheid opnieuw doordenken'*).

Ineke Bakker, (voormalig algemeen secretaris Raad van Kerken in Nederland en voormalig voorzitter Inter Kerkelijk Vredesberaad).

Jan Juffermans, (De kleine aarde, (ecologische) website: voetafdruk-nederland.nl).

Martijntje Smits, (Campagne voor depolarisatie, website: vierdegolf.org).

Kinderen weg uit Gaza

Quakers steunen Tagreed en Adel om hun kinderen uit Gaza te krijgen.

Door Frits ter Kuile, Nikki Apeldoorn en

Adel Alshaer, www.noelhuis.nl

Dank voor jullie steun vanuit het Quaker Hulp Fonds om Tagreed, de vrouw van onze oud huisgenoot Adel, en hun kinderen uit Gaza te krijgen.

In Cairo bij het Hala kantoor kun je exit visa kopen als de grens open is. Adel is met onze hulp vanuit Griekenland – waar hij is erkend als vluchteling - naar Cairo gegaan om snel te kunnen handelen als de grens open gaat.

Adel en zijn vrouw Tagreed komen uit Khan Younis. Maar al vrij snel na het begin van de oorlog moest het gezin vluchten. Ze gingen naar Rafah. In Rafah was het een tijd relatief veilig. Voordat de aanval op Rafah begon, konden ze met onze hulp materiaal kopen om een tent te maken en zoveel meel en olie in te slaan als ze konden dragen. In de speciale zones bij de zee waar de mensen van Israël naartoe moesten, werd gestolen en was het ook niet veilig. Ze zijn na vele weken in de speciale zones teruggegaan naar Khan Younis en wonen nu naast hun kapotgeschoten oude huis.

Vanuit Cairo ging Adel door de Sinaï woestijn naar Gaza. ‘The weather was black above Gaza’. Hij bedoelde dat de lucht zwart was boven Gaza van de rook van de branden van de bombardementen en beschietingen. En hij vertelde dat hij alles kon horen: de grote dreunen van bommen en granaten in de verte en dichtbij en het geratel van machine geweren dichtbij. En dan zit je gezin daarin.

Adel vertelde dat er 200.000 mensen uit Gaza in Israël werkten voordat Hamas de aanval deed. Kritiek op Hamas is gevaarlijk, critici verdwijnen. Adel ziet dat Palestijnen en Israeli’s de shekel al delen, “laten we samen leven en bloeien en ophouden met al dit vechten”.

PS Mocht je willen bijdragen voor levensonderhoud en exit visa als de grens open gaat, dan blijft dat natuurlijk zeer welkom!

Dat kan: NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, vermeldt: ‘Haal ze uit Gaza!’

Het voedsel raakt op

Klimaatonrechtvaardigheid

Van Bonn naar Brussel: Reflectie op klimaatonrechtvaardigheid na de VN-klimaatbesprekingen

Quaker
Council for
European
Affairs

Ingezonden en bewerkt door Peter van Leeuwen. Door Alice

Privey, coördinator klimaatrechtvaardigheid en vrede van Quaker Council for European Affairs QCEA

Vorige maand reisde ik naar Bonn, Duitsland, voor de klimaatbesprekingen van juni bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering. De partijen die hierbij betrokken zijn komen twee keer per jaar bijeen, in juni in Bonn en op de ‘Conference of Parties’ (COP) aan het einde van het jaar. De COP is het hoogste besluitvormende orgaan van het Klimaatverdrag van Parijs. Alle staten die partij zijn bij het Verdrag zijn vertegenwoordigd op de COP, waar zij de implementatie van het Verdrag en alle andere juridische instrumenten die de COP aanneemt, beoordelen en beslissingen nemen die nodig zijn om de effectieve implementatie van het Verdrag te bevorderen, inclusief institutionele en administratieve regelingen. Dit jaar richtte de juni bijeenkomst zich op klimaatfinanciering, een uitdagend maar noodzakelijk thema om overeenkomsten te bereiken en ambitieuzere klimaatactie mogelijk te maken.

Alice Privey coördinator klimaat bij QCEA

Omdat ik al een jaar voor QCEA werk, richtte mijn werk zich voornamelijk op Europees niveau. Dit was de eerste keer dat ik op VN-niveau aan internationale onderhandelingen over klimaat deelnam.

Ik ben erg dankbaar dat ik die toegang kreeg, dankzij Quaker Earthcare Witness en het Quakers United Nations Office (QUNO). Ik besepte echter al snel dat het een van de minst toegankelijke omgevingen was waar ik ooit geweest ben. Zowel de Europese Unie als de Verenigde Naties staan bekend om hun uitgebreide gebruik van acroniemen, maar het jargon van dit overleg voegde een extra laag complexiteit toe. Zo werd het moeilijk om elk punt op de agenda te begrijpen en nog moeilijker om connecties te leggen, de inzet in kaart te brengen en effectief te pleiten.

Door toegang te krijgen tot dit overleg, werd ik me bewust van mijn voorrecht. Het was ongelooflijk waardevol om te zien hoe Quakers hun zorgen

over klimaatrechtvaardigheid en vrede naar de VN-sfeer brachten. De COP is 's werelds grootste klimaatconferentie en door in Bonn te zijn, voor de tweede week van de onderhandelingen, kon ik het proces met eigen ogen zien. Op dit punt moesten afgevaardigden dichter bij een akkoord komen over een ontwerp dat als uitgangspunt zou dienen voor COP28 in Bakoe, Azerbeidzjan. De onderhandelingen waren echter moeilijk. Er waren aanzienlijke meningsverschillen over klimaatfinanciering, rechtvaardige transities en hoe klimaatverandering tegen te gaan. Enerzijds was er het alarmerend gevoel van urgentie, toen we spraken met klimaat- en mensenrechtenactivisten. Die namen als waarnemers ook deel aan de discussies in Bonn.

Anderzijds konden sommige partijen het, na twee weken onderhandelen, nog niet eens worden over de voorwaarden van het overleg!

Dit benadrukte de duidelijke tweedeling tussen de wetenschappelijk onderbouwde aanbevelingen van het ‘Intergovernmental Panel on Climate Change’ (IPCC) voor ambitieuze klimaatactie en de uitkomsten van de discussies van deze (60e!) overleg ronde.

Wat betreft het ‘Rechtvaardig Transitie Werkprogramma’, dat werd vastgesteld op COP27, waren er veel meningsverschillen over wat er behandeld moest worden: banen, het opstellen van een werkplan en de uitbreiding van wat was overeengekomen op COP28. Dit alles om de doelen van het ‘Akkoord van Parijs’ te bevorderen. Dat onderhandelaars het soms niet eens konden worden, of zelfs niet konden bespreken, wekte een gevoel van machteloosheid op.

Volgens mij werden vertegenwoordigers van ‘Small Island Developing States’ en de ‘Minst

Ontwikkelde Landen' niet gehoord bij het rapporteren over hun gemeenschappen: Verschillende Afrikaanse staten hadden te maken met verwoestende extreme overstromingen tijdens de onderhandelingen. Dodelijke hittegolven troffen Zuid-Soedan op hetzelfde moment.

De Bonn-sessies zijn doorgaans minder druk dan de COP's. Ze bieden een goede gelegenheid om de technische details en implementatie van eerdere overeenkomsten te bekijken. Maar ze kunnen van buitenaf droog, losgekoppeld en afstandelijk lijken.

Ondanks deze uitdagingen vond ik het inspirerend om te spreken met Lindsey en Anna van QUNO's 'Human Impacts of Climate Change Program'. Het is opmerkelijk om de focus te verschuiven naar de onderhandelaars, als de onderhandelingen soms in een patstelling kunnen belanden. Een menselijk perspectief inbrengen en naar het individu kijken, voorbij zijn rol als vertegenwoordiger van een partij. Het is een krachtig instrument in een omgeving waar mededogen soms ontbreekt.

Mijn tijd in Bonn was zonder twijfel een leerzame ervaring. Ik zag hoe belangrijk het is om menselijke waarden in deze discussies te brengen. Ik zag de toewijding van organisaties als QUNO, de maatschappelijke organisaties, activisten en de stemmen van kwetsbare gemeenschappen. Dit sterkt mij in mijn toewijding om te pleiten voor klimaatrechtvaardigheid. Ik denk nog steeds aan de discussies die ik daar had. Ik zou deze perspectieven graag meenemen naar mijn eigen pleidooi in Brussel of elders. Nu uitgekeken wordt naar COP29, is het cruciaal om te onthouden, dat achter elke onderhandeling en elk acroniem echte levens en dringende behoeften schuilgaan. Het is onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat deze stemmen worden gehoord en dat er zinvolle actie wordt ondernomen.

Europa en Mid- den Oosten sec- tie van FWCC

Friends World Committee
for Consultation
EUROPE & MIDDLE EAST SECTION

We zijn verheugd om aan te kondigen dat Julia Walloch in juli het EMES-personeelsteam komt versterken als onze nieuwe Communication & Networking Coordinator. Julia is de afgelopen 5 jaar een actief lid geweest van de Vienna Worship Group en is momenteel de EMEYF QCEA-vertegenwoordiger. Julia heeft haar/hun hele werkzame leven in de communicatie gewerkt en geloven dat als het gaat om het verbinden van mensen, één plus één altijd meer is dan twee. Buiten werktijd zijn ze gepassioneerd door lezen, naaien, katten en thee. Julia woont in Wenen, Oostenrijk en zal voornamelijk vanuit daar werken.

Beste vrienden, het was een groot genoegen om deze sectie de afgelopen twee jaar te dienen! Ik wens EMES het allerbeste en dank jullie voor de stortvloed aan goede wensen, steun en vriendelijke woorden die jullie hebben gedeeld terwijl ik overga naar een nieuwe fase in mijn leven. Evan Welkin

EMES-gebedsonline bijeenkomsten om te bidden voor vrede en een einde aan oorlog: wekelijks op dinsdag Doe mee met onze 30 minuten durende onlinebijeenkomst om te bidden voor vrede en een einde aan oorlog, elke dinsdag om 14.30 CET Meld je hier aan om de Zoom-link te ontvangen:

<https://fwccemes.us18.list-manage.com/track/click?u=2a0901fa63b51f2b-1ea34890a&id=dab79674e1&e=bb0fb9be6>

FWCC Klimaatnoodfonds

Wereldbureau FWCC, 01 juni 2024

Het Wereldkantoor wordt zeer regelmatig gecontacteerd door Vrienden, die direct getroffen zijn door overstromingen, aardverschuivingen, droogte en andere vormen van extreem weer, of door hun burens te helpen die lijden onder klimaatrampen.

De klimaatcrisis is een topprioriteit voor Vrienden, zoals blijkt uit de uitkomsten van recente plenaire Wereldbijeenkomsten en de voortdurende getuigenissen van Quakers, waaronder het Quaker United Nations Office. Ondanks deze langdurige inspanningen zijn de verschrikkelijke gevolgen van de klimaatcrisis onvermijdelijk geworden. Vrienden zijn altijd in onze gebeden. Soms leiden onze gebeden ons tot praktische actie.

Het Climate Emergency Fund verstrekt korte termijn-financiering aan projecten die worden gepresenteerd door leden van Quaker-bijeenkomsten en jaarlijkse bijeenkomsten, vooral die in het Mondiale Zuiden die de onmiddellijke gevolgen van de klimaatcrisis ervaren.

De criteria zijn te vinden op de website: <https://fwcc.world/cef/>

Als u wilt bijdragen aan het Climate Emergency Fund, kunt u dat hier doen.

Voedseldistributie in Gatumba Burundi, ondersteund door het Climate Emergency Fund, na overstromingen.

De vredesconferentie van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap

Door Sytse Tjallingii

Ik werd uitgenodigd om in Vierhouten, tussen Nunspeet en Elspeet midden op de Veluwe een deel van de jaarlijkse bijeenkomst van de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap bij te wonen. Ik had nog nooit van deze reli-

gieuze beweging gehoord en was er dus heel benieuwd naar. Ik nam de trein van Zwolle naar Nunspeet en reed op mijn vouwfietsje door de prachtige bossen van de Veluwe naar Vierhouten. Ik werd hartelijk ontvangen op het terrein van de Paasheuvel en kreeg een naamkaartje voor de bijeenkomst. Er verzamelden zich meer gasten en tegen de tijd van het begin werden we naar de grote tent begeleid. We deden de schoenen uit, zoals bij elke moskee, en kwamen bij honderden mannen die er al in de grote tent zaten.

Achter de tafel zaten twee mannen met een fez en een mevrouw. Ik verwonderde mij hierover, vooral omdat er in de zaal verder geen vrouwen aanwezig waren. Ik hoorde dat deze in een andere tent de bijeenkomst via een scherm konden volgen. Later nadat we heel vriendelijk welkom geheten werden bleek dat de vrouw Celine Blom, de burgemeester van Nunspeet was, die een heel waardevolle toespraak hield met de nadruk op tolerantie en respect voor de verschillende culturen. Ze haalde met grote instemming de kernboodschap van de Ahmadiyya wereldwijd aan: Liefde voor iedereen, Haat voor niemand. Ze gaf Nunspeet als voorbeeld dat een AZC voor de opvang van vluchtelingen verwelkomde. Ik voelde me meteen thuis als multi-culti-persoon en de herinneringen aan mijn korte verblijf in Pakistan lang geleden kwamen weer boven.

De Ahmadiyya Moslim Gemeenschap is een religieuze stroming, gesticht door Mirza Ghulam Ahmad die werd geboren in de Punjab, in 1835 – en stierf in Lahore Pakistan in 1908. Hij wordt beschouwd als de beloofde Messias

Hij was een hervormer van de islam. Na zijn overlijden in 1908 werd de geestelijke leiding van zijn volgelingen overgenomen door een gekozen opvolger of kalief. Hij en zijn volgelingen geloven dat zijn komst was

voorspeld door Mohammed. Ze geloven dat Jezus na de kruisiging, herstelde en daarna naar Kasjmir reisde. Velen zijn gevlucht uit Pakistan omdat ze daar vervolgd worden. Door andere Moslim groeperingen

Een blik in de mannentent

worden zij niet als Moslims beschouwd. Er zijn wereldwijd zo'n 10 miljoen leden waarvan zo'n 3500 in Nederland. In Vierhouten waren dit weekend zo'n 2500 mannen en vrouwen.

De eerste moskee in Nederland, is geopend in 1955 in Den Haag. De gemeenschap heeft verder centra in Almere, Amsterdam en Nunspeet. Ik heb bij het eten na de lezingen de imam van Nunspeet ontmoet, een heel jonge en vriendelijke man. De meeste mensen die ik ontmoet heb spreken vloeiend, accentloos Nederlands.

Voor alle moslims geldt dat de Jihad met het zwaard alleen werd gebruikt door de Profeet Mohammed als zelfverdediging bij zware religieuze vervolgingen. Dit mag niet als excuus worden gebruikt door politici om invasies goed te praten. De Ahmadiyya zijn een sterk vredesgezinde stroming. Op een aantal plaatsen hangen grote spandoeken met de tekst: '*Liefde voor iedereen, Haat voor niemand*'. Het organiseren van deze middag met zoveel uitgesproken vredesgezinde sprekers sloot aan bij die kernwaarde.

Ze hebben een mooi rapport met als titel: '*Stop de oorlog! Oplossingen voor Israël-Palestina*'. Hierin valt op hoe vredelievend het geloof van deze moslim gemeenschap is. Er worden oplossingen voor het conflict bepleit. Twee spreken mij bijzonder aan.

De zevende oplossing is dat mensen niet voor de winst gaan. Immers het welzijn van mensen is belangrijker. Een einde aan winstbejag op wapens, en in het bijzonder aan wapenleveranties aan partijen en landen die betrokken zijn bij een conflict.

De achtste oplossing is de beëindiging van schuldslavernij op elk niveau. Vestiging van het soevereine recht van elk volk op een aandeel in de rijkdom en de middelen van hun land.

Terug naar het middagprogramma. De sprekers die achtereenvolgend hun woord namen waren:

Harry van Bommel (SP) met een bewogen en betrokken boodschap over de toename van discriminatie en vreemdelingen haat in Nederland en zelfs tot in het nieuwe kabinet. Hij haalde aan hoe de Paasheuvel het centrum was van de Arbeiders Jeugdvereniging waar jongeren werden getraind om zich te organiseren. Hijzelf heeft als leraar in het mbo, jongeren uit Amsterdam hier met de natuur kennis laten maken. Hij prees de jongeren van de Ahmadiyya Gemeenschap die vuurwerkresten op 1 januari opruimen.

Daarna kwam Hanneke Gelderblom (D66) die beschreef in een emotioneel betoog hoe ze zelf als joodse de oorlog had overleefd. Ze was fel over de aanval van Hamas, maar veroordeelde ook sterk de politiek van Netanyahu. De volgende spreker was Gerard Jonkman directeur van The Rights Forum (opgericht door Dries van Agt). Elk woord wat hij zegt roept bij mij de beelden op van onze vrienden in Gaza en de Westbank en van onze meest kritische Israëliëse vrienden. Hij legt uit waarom The Rights Forum 'booking.com' voor de rechter sleept. Dit is omdat zij geld witwassen en profiteren van gestolen Palestijns land, door vakantiewoningen in de illegale nederzettingen te verhuren en daar meer dan een miljoen Euro mee te verdienen. Alleen medemenselijkheid kan deze oorlog stoppen. Hij gaf het voorbeeld van een Israëliëse vliegtuigpilot die in Gaza was neergestort, maar toch verzorgd werd door de mensen die hem vonden.

Jos van Aken had ik bij de receptie al gesproken. Hij heeft voor de IND gewerkt als adviseur en toonde in zijn toespraak opvallend veel sympathie voor de vele Palestijnse doden, zonder het leed aan de andere kant te vergeten. Hij noemde een hele rij oorlogen waarin religie, vaak aan beide kanten, een geweldstimulerende rol speelde. Ik herinner me de uitspraak in de tijd van de Vietnam oorlog van Amerikaanse pro-oorlog demonstranten: 'Kill a Commie for Christ', (doodt een communist voor Christus).

Jos van Aken stelde de vraag: hoeveel empathie kan ik opbrengen voor de ander? Het is heel goed om bij mijzelf te beginnen.

De laatste twee sprekers Hamid van der Velden en Hibatunnoer Verhagen waren van het bestuur van de Ahmadiyya Moslim gemeenschap en gingen vooral in op de theologische argumenten voor de vredesboodschap in.

Opvallend was dat na elke toespraak er een luide roep was in het Urdu van één persoon die beantwoord werd door alle aanwezigen. Ik begreep dat zij hiermee hun waardering voor de spreker wilden uiten.

Ik ben begonnen met de boeken te lezen die we meekregen. Later wil ik nog een speciaal artikel schrijven over de vredesboodschappen in de Koran. Een boeiende ervaring van deze zeer vredelievende Moslim beweging.

Vrienden in het hele land

Lokale/regio Quaker bijeenkomsten:

Je bent van harte welkom!

Van leden wordt verwacht dat ze financieel bijdragen aan (zie bankrekeningen hieronder):

1. De landelijke (jaarvergadering) Quakers
2. De lokale/regiogroep (maandvergadering)
3. Abonnement op de Vriendenkring

Iedereen kant ook bijdragen aan het Quakerhulpfonds voor giften voor Quakerprojecten (al of niet vermelden welke)

Quaker Secretariaat: Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

(Marlies Tjallingii) e-mail: secretariaat@quakers.nu. Website: quakers.nu

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering: (Frits Nieuwerth van den Akker)

Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris' Marianne IJspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur: e-mail: literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers, m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne IJspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056JD Amsterdam tel. 020-6125703, e-mail: mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers.

Driebergen groep: Quakers t.a.v. W. Douma, Villa Xaverius, Rijsenburgselaan 11, 3972 EG Driebergen- Rijsenburg, contact: Quakers@marielke.nl.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Eoin Dubsy, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu, Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070- 3600621, Bankrek.: NL54 TRIO 0320 1956 78. t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350, e-mail: els@ramaker.me, Bankrek.: NL67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl. Bankrek.: NL07 TRIO 0320 1956 51 t.n.v. Quakers NON MV.

Quaker Hulpfonds: Schrijver: Corien van Dorp. Bankrek: NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers. Email: hulpfonds@quakers.nu.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. E-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad.

Vriendenkring: Per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring: €30,- voor Nederland en €75,- voor Buitenland (ook Europa). NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. E-mail: vriendenkringredactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

'Quakers en ik' do 26 sept. (ivm de vredesweek een week later) online 20.00-21.00. Opgeven bij marliestjallingii@home.nl

Inclusieve veiligheid in Amersfoort op zaterdag 14 September

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 email: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info: Jan Peeters, tel.: 0032.15.24 75 10 email: boekrijk@hotmail.com
Bennekom	MiZuNe 2e en 4e zondag vd maand, 10.30 neem contact op met Els Ramaker	Commandeursweg 44, 6721 ZM Bennekom, email: els@ramaker.me . De 2e zondag: een gesprek vanuit de stilte en daarna wijdingssamenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00 https://quakers-belux.org	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 HapStilSnap:. 18:15. 1 x per maand Graag vooraf aanmelden	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Email: haagsevreunden@quakers.nu . Info: tel. 070-3600621
Driebergen	Iedere 1 ^e zondag v.d. maand 10.30.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marielke.nl
Deventer	10.30 Iedere 3 ^e zondag vd mnd. Gespreksavond: info bij Frieda.	Meester Geertshuis, Assenstraat 20, Meld je aan email: friedaoudakker@gmail.com of tel. 0644794366,
Gent	2 ^e woensdag 20.00-en 4e zondag 10.30. zie www.facebook.com/QuakersGent	In Buurthuis Het Hoeveke Patijntjestr 62. Gent. Info: Quakercirkels@gmail.com .
Groningen	2 ^e en 4 ^e zondag 10.30 in De Poort, Moesstraat 20, 9717JW Groningen,	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl ; tel. 050-5712624
Zwolle	2 ^e wo van de maand 17.30-19.00. (op 3 juli en 14 aug.)	Stil-Snap Hap 06-23869715, aanmelden bij marliestjallingii@home.nl . huiskamerbijeenkomst.

Iedere Zondag Online Wijdingssamenkomsten. Je kunt de link vinden op website van de Quakers onder op de pagina Kom Langs.: <https://www.quakers.nu/kom-langs-2/> (helemaal naar beneden scrollen)..

De Wereld Conferentie in Zuid-Afrika

Gaza

Voedselpakketten die door AFSC toch nog worden uitgedeeld.

Verhaal van Youssef uit Gaza.

27 juni 2024; <https://gazaunlocked.org/posts/i-lost-my-beautiful-father-12-years-old>

“Mijn naam is Youssef Qawash, ik ben 12 jaar oud. Ik verloor dit jaar mijn goede vader. De bezetting heeft mij en mijn jongere broers en zussen achtergelaten zonder vader, zonder huis en zonder middelen om onszelf te onderhouden. We bidden voor een einde aan deze oorlog en dat de bezettingsmacht ter verantwoording wordt geroepen voor haar misdaden tegen Palestijnen in Gaza. Sinds het begin van de Israëli-sche oorlog in de Gazastrook in oktober 2023 leven mijn familie en ik in constante angst vanwege de meedogen-loze bombardementen. De bezetting richtte zich op een buurhuis van ons, waardoor er grote schade aan ons huis werd toegebracht. We zochten onze toevlucht in het huis van onze grootmoeder in Rafah, terwijl mijn vader in het Al-Nusairat-kamp in centraal Gaza bleef. Tragisch genoeg werd ons huis een paar dagen na ons vertrek naar Rafah gebombardeerd door de bezettingsmacht, wat resulteerde in de dood van mijn vader, mijn oom en tientallen van onze buren.”

